

X. évfolyam/10. szám

2007.06.01.

2007. 21. hét

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona piaci jelentés	2	Napraforgó piaci jelentés	16
A gabonafélék termelői ára	4	A szójabab, a szójaolaj és a szójaliszt különböző határidőkre szóló kötési ára a	
Kötési ár a Budapesti Értéktőzsde Árupiaci szekcióján	7	Chicago-i Árutőzsdén	17-18
Gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési átlagára	10	A növényi olajok heti átlagára a Milánói Árutőzsdén	19
Külföldi piaci információk (Keresztessyné Mohr Katalin).....	12	Nyers növényolaj árak	20
Készítette: Keményné Horváth Zsuzsanna E-mail: Horvath.Zsuzsanna@akii.hu		Az európai olajnövény-és daraárak. 21 Megyei napraforgó vetésterületek 2004-2007 között	22

Kiadó:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci-árinformációs Szolgálat

Magyarország, H-1463 Budapest Pf. 944

Telefon: (0036) 1 476 6092, Fax: (0036) 1 217

8111 Internet: www.akii.hu

Készítette:

Kemény Gábor

E-mail: Kemeny.Gabor@akii.hu

GABONAPIACI JELENTÉS

A világ **búza**termelése az IGC előrejelzése szerint 621 millió tonna lehet a 2007/2008. gazdasági évben, amely az áprilisi becslésekhez képest, 2 millió tonnás csökkenést jelent, azonban az előző évi termésmennyiséget (593 millió tonna) 28 millió tonnával haladja meg.

A várható jó termés ellenére a világ búzakészletei az elmúlt 25 év legalacsonyabb szintjét érhetik el (115 millió tonna), ami kiszámíthatatlanabbá teheti a búzapiacot. Egyes régiókban jelentős hiányok jelentkezhetnek, aminek következtében az exportlehetőségek is módosulhatnak.

A 2007/2008. gazdasági évben a búzakereskedelem 2 millió tonnával emelkedhet 2006-hoz viszonyítva. Előreláthatólag India importja növekszik, és a száraz időjárás hatására az Unióban is az import bővülésére számítanak.

A búza esetében, az 5 fő exportőrön (USA, Kanada, EU, Ausztrália és Argentína) kívüli országok exportjának növekedésre számítanak a 2007/2008. gazdasági évben.

Az export mennyiségét tekintve első öt ország az elmúlt öt évben a teljes világkereskedelem 71 %-át lefedte. A FÁK országai az elmúlt öt évben átlagosan 23,5 millió tonnát exportáltak, 2006-ban ennél 3,8 millió tonnával többet.

A 2007/2008. gazdasági évben az időjárás továbbra is jelentős meghatározója lehet a kereskedelem alakulásának, elsősorban az USA, Ukrajna és Ausztrália tekintetében.

A világ **kukorica**termelése 751 millió tonna lehet a 2007/2008. gazdasági évben, 59 millió tonnával több, mint 2006-ban volt.

A fogyasztás 6 millió tonnával bővülhet, a zárókészlet 10 millió tonnával csökkenhet 2006-hoz képest.

Összességében a világ gabonatermelése 1666 millió tonna lehet, mintegy 100 millió tonnával több, mint a 2006/2007. gazdasági évben volt. Az összes gabonafogyasztás 50 millió tonnával növekedhet, a zárókészlet ellenben 15 millió tonnával, 240 millió tonnára apadhat a 2007/2008. gazdasági évben.

A világ búza és kukorica termelésének, kereskedelmének, fogyasztásának és zárókészletének alakulása a 2007/2008. gazdasági évben

millió tonna

Gabona		2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	
					2007.04.26	2007.05.24
		előrejelzés				
Búza	Termelés	628	620	593	623	621
	Kereskedelem	110	109	107	107	109
	Fogyasztás	617	624	610	622	624
	Zárókészlet	140	136	118	117	115
Kukorica	Termelés	713	695	696	746	751
	Kereskedelem	76	79	85	84	84
	Fogyasztás	686	700	726	755	761
	Zárókészlet	131	125	95	85	85

Forrás: IGC: International Grain Council, 2007. május 24.

A 21. héten az étkezési búza termelői ára 32 ezer forint felett alakult, 8 ezer forinttal magasabban, mint az előző év ugyanezen hetében (1-2. táblázat).

Az 1. ábráról leolvasható, hogy a 2006/2007. gazdasági évben a búza termelői árszintje a

betakarítás óta fokozatosan nőtt, és a kezdeti 22 ezer forintos árszintről (amely a korábbi nagy kínálatú éveket jellemezte) mintegy 10-11 ezer forintot emelkedett. Az idei, kicsivel több, mint 4 millió tonnás termés, a nagyobb részt közepes minőség és az erős kereslet, a betakarítás időszakában az intervenció ár-

szintnél magasabb szinten stabilizálhatja a búza árát. Az emelkedést a tőzsdei határidős jegyzések is alátámasztják. Euro búza és takarmánybúza esetén az április közepéig tartó 28-30 ezer forint közötti stagnáló időszakot, április végén egy erőteljes áremelkedés jellemezte, amely május végén tovább fokozódott minden határidőre (5-6. ábra). Takarmányárpából az augusztusi határidő hasonló emelkedő ívet írt le, ennek háttérében a várható kisebb termés áll (8. ábra).

A kelet-közép- és nyugat-európai országokban is magas szinten változott az elmúlt hetekben az étkezési búza termelői ára. A hazai termelői ár 3-4 ezer forinttal maradt el a németországi, szlovákiai, angliai és bulgáriai áráktól. A lengyelországi termelői ár továbbra is mintegy 10 ezer forinttal haladja meg a 3. táblázatban bemutatott országok búzárait.

A takarmánykukorica termelői ára a 21. héten 29 ezer forint felett alakult, 5 ezer forinttal magasabban, mint 2006. 21. hetében (1-2. táblázat). A termelői ármozgás a búzáéhoz hasonlóan emelkedő, amelyet az erős kereslet generál.

Mindkét termény esetén a 2007/2008. évi világpiaci és hazai kínálat alakulása mellett, a bioetanol előállítás bővülése, illetve a takarmány-felhasználás változása (ezen belül is az egyes gabonafélék és egyéb takarmányozási célú növények egymáshoz képesti arányának eltolódása) alakíthatja, feltehetően pozitív irányba az árakat.

1. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 21. HÉTEN *SZÁRMAZÁSI HELY SZERINT

Megnevezés		*Szarmazási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak - Magyaro.	2007. 20. hét	2007. 21. hét	2007. 21. hét/ 2007. 20. hét (%)
Étkezési búza	tonna	-	-	-	4239,27	2267,65	53,49
	Ft/t	-	-	-	31632,58	32369,39	102,33
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	-	-	-	-	8898,05	-
	Ft/t	-	-	-	-	29238,89	-
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-	-

*Szarmazási hely, ahol a gabonát megtermelték

** A 21. héten a regionális bontású adatok esetén adatvédelmi okok miatt nem közlünk árakat, csak az országos adatokat.

2. táblázat

A GABONAFÉLÉK TERMELŐI ÁRA A 21. HÉTEN

Megnevezés		Országos				
		2006. 21. hét	2007. 20. hét	2007. 21. hét	2007.21. hét/ 2006. 21. hét (%)	2007. 21. hét/ 2007. 20. hét (%)
Étkezési búza	tonna	1160,97	4239,27	2267,65	195,32	53,49
	Ft/t	24887,95	31632,58	32369,39	130,06	102,33
Takarmánybúza	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica	tonna	808,16	-	8898,05	1101,03	-
	Ft/t	24491,19	-	29238,89	119,39	-
Takarmányárpa	tonna	-	-	-	-	-
	Ft/t	-	-	-	-	-

**AZ ÉTKEZÉSI BÚZA TERMELŐI ÁRÁNAK ALAKULÁSA
NÉHÁNY KELET-KÖZÉP- ÉS NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGBAN**

hetek	Észtország	Nagy-Britannia	Németország	Szlovákia	Magyarország
Ft/tonna					
3	32 610	36 410	34 930	32 420	32 610
4	31 550			33 810	31 550
5	32 330	37 800	35 850	35 300	32 335
6	30 390	37 930	35 660	34 480	30 390
7	32 030	36 080	35 850	36 400	32 030
8	32 020	35 810	35 480	36 750	32 020
9		36 090	35 640	37 020	37 326
10		35 980	35 510	36 150	32 439
11	35 790	35 670	34 920	37 040	29 653
12	36 590	34 810	34 350	36 790	34 152
13		38 110	34 430	35 570	32 548
14	38 410	37 310	34 430	37 110	32 594
15	38 620	35 650	34 240	36 510	
16		36 680	34 290	35 960	31 780
17		36 490	34 450	36 690	
18			34 960	36 190	32 220
19		36 880	35 060	35 830	31 812
20		36 220	35 270	35 710	31 640
21			35 580		32 369

hetek	Ukrajna	Lengyelország	Kazahsztán	Bulgária	Litvánia
Ft/tonna					
3	29 500	45 860	24 050	37 510	39 310
4	29 020	46 620	23 940	37 400	36 580
5	29 680	46 910	23 400	37 870	37 490
6	29 360	47 290	23 290	37 690	39 460
7	29 210	47 120	23 350	37 820	39 770
8	28 540	46 730	22 370	37 490	38 120
9	28 730	47 350	22 600	37 530	39 890
10		47 540		37 980	39 100
11	28 540	46 840		37 030	39 360
12	27 980	45 610		36 300	37 250
13	28 780	45 730	22 690	36 290	36 900
14		45 780		36 180	38 450
15		46 060		36 090	38 300
16		46 070	22 480	34 950	37 410
17		46 080		34 790	36 770
18		46 730		35 060	38 770
19		46 880		35 000	36 080
20		47 260			39 290
21					

Megjegyzés-az ár a következő standardra vonatkozik:

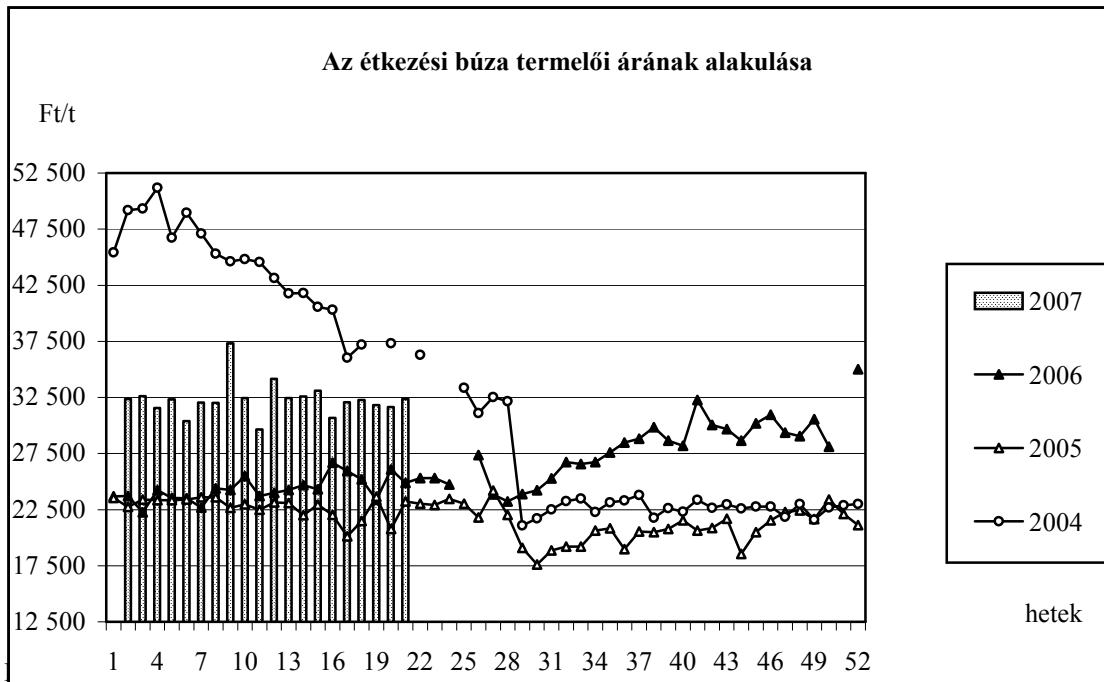
- hektolitersúly min. 73 kg
- nedvességtartalom max.. 14,5%
- idegen magtartalom max. 7%
- csírázott szemszázalék max. 4%
- Hageberg-féle esésszám min. 220

Eltérések a standardtól:

- Bulgária -hektolitersúly min.76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalom max.4%
- Csehország -hektolitersúly min 76kg, nedvességtartalom max.14%, idegen magtartalo 6%, csírázott szemszázalék 2,5%
- Észtország- hektolitersúly 72 kg, Hageberg-féle esésszám 180, csírázott szemszázalék 3%
- Lengyelország -hektolitersúly min.76 kg, idegen magtartalom max. 6%
- Magyarország -hektolitersúly 76 kg, csírázott szemszázalék max. 2%, Hageberg-féle esésszám 230
- Nagy-Britannia -hektolitersúly min.76 kg, Hageberg-féle esésszám 250
- Szlovákia- hektolitersúly min. 76 kg, nedvességtartalom max. 14%,
- Ukrajna - 12%-os fehérjetartalom, idegen magtartalom max. 8%
- Oroszország- nedvességtartalom max. 15%,

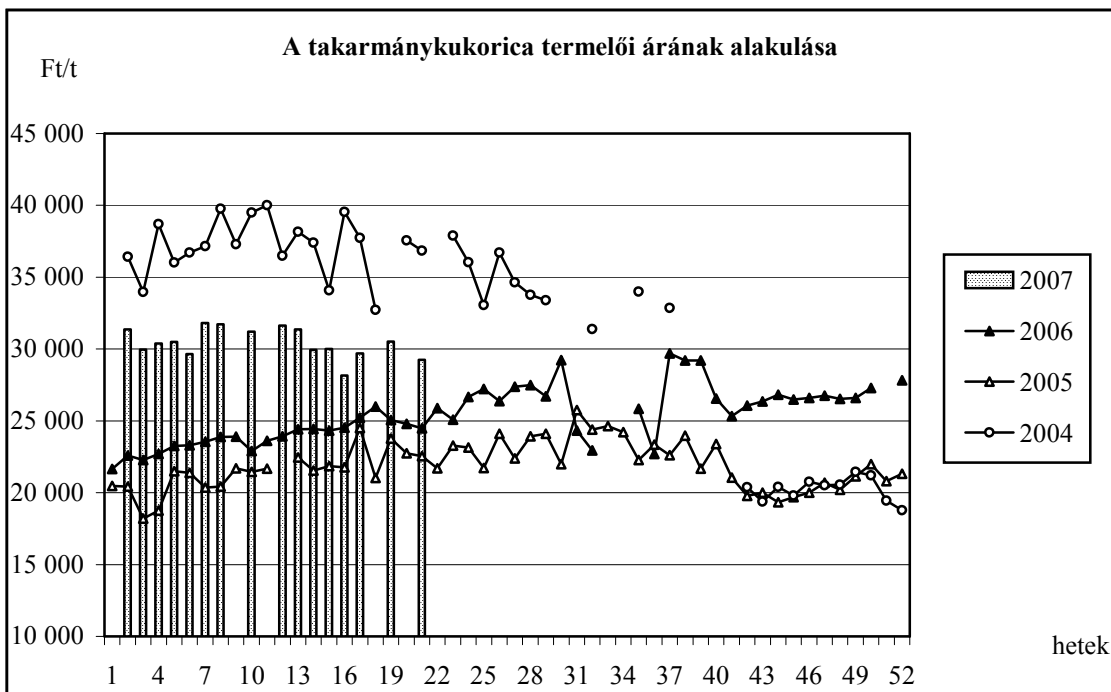
Forrás: AGRIMIS-Portal für Agrarmarkt-Informationssysteme, 2007. 21. hét

1. ábra

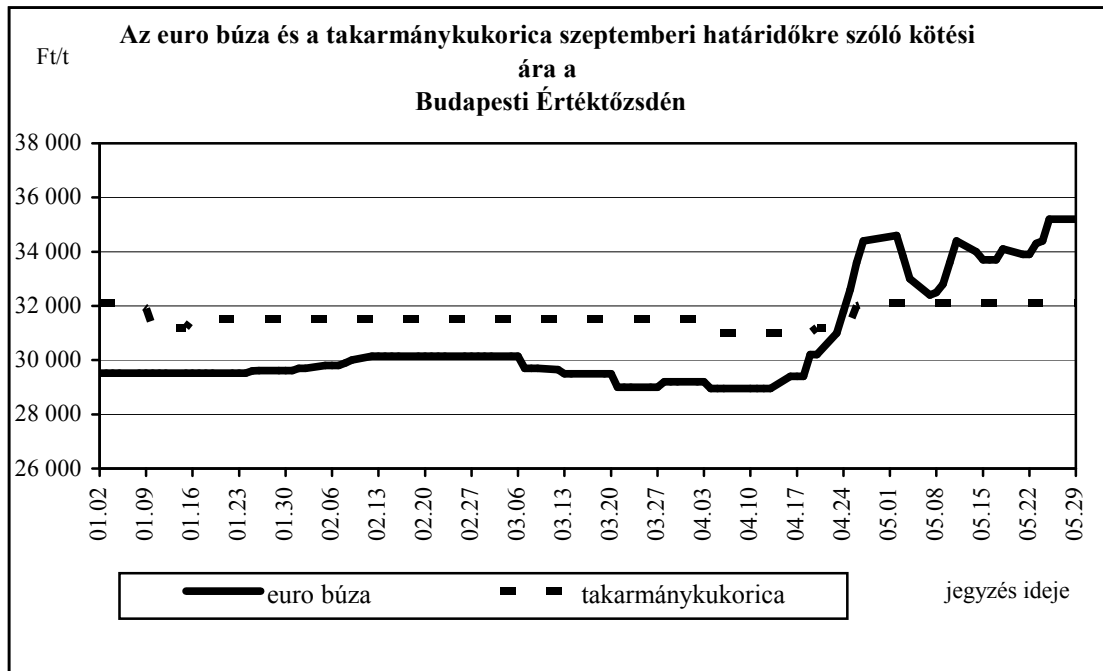
Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

2. ábra

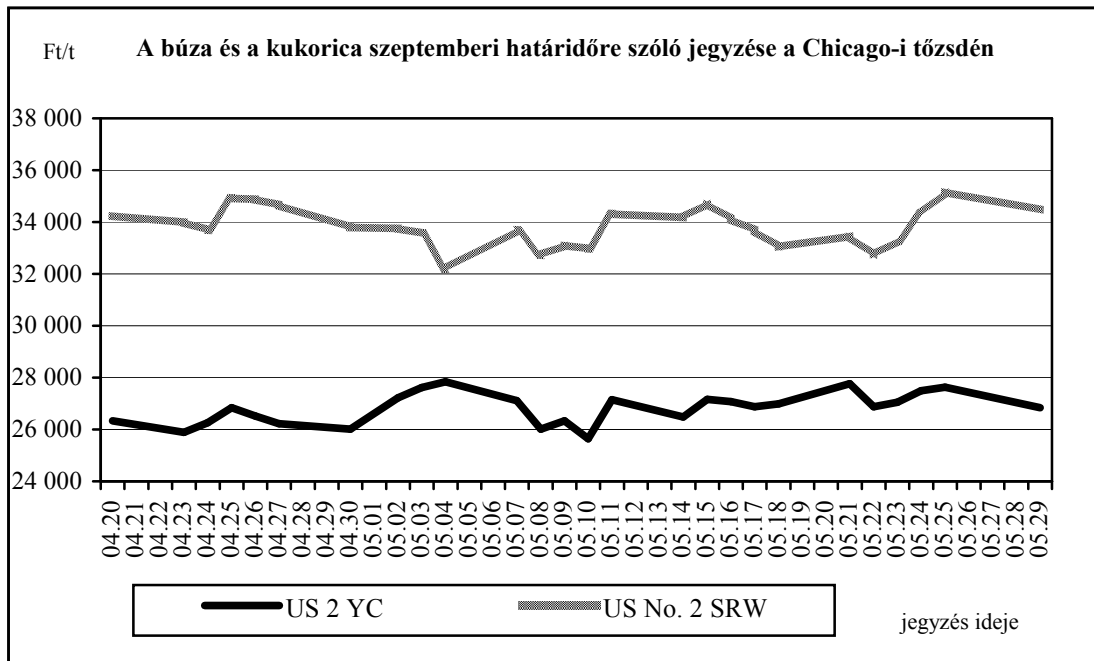

Forrás: PÁIR, termelői ár: ÁFA és szállítási költség nélküli ár

3. ábra

4. ábra

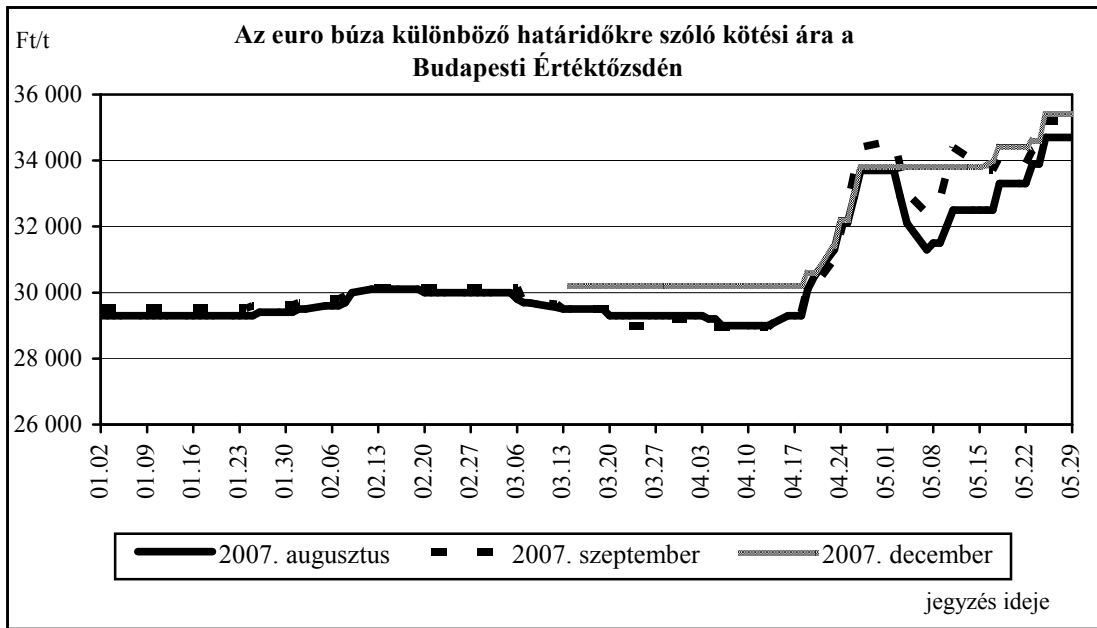

US 2 YC-USA 2. Yellow Corn

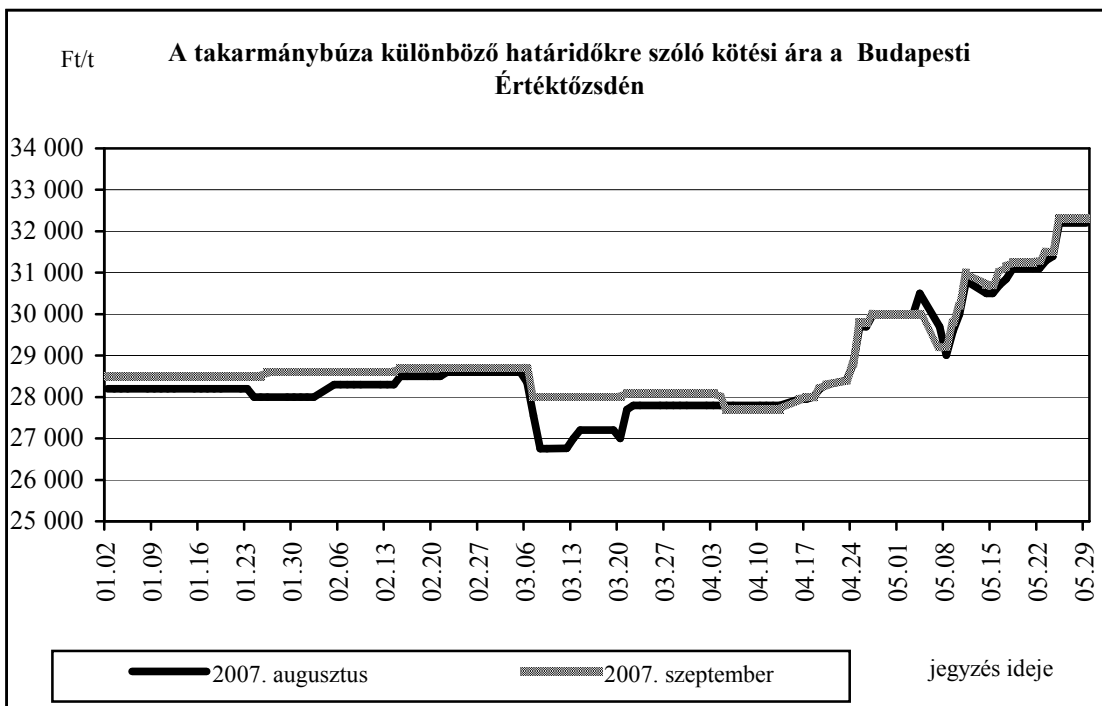
US No. 2 SRW-USA 2. Soft Red Winter

Forrás:CBOT-Chicago Board of Trade

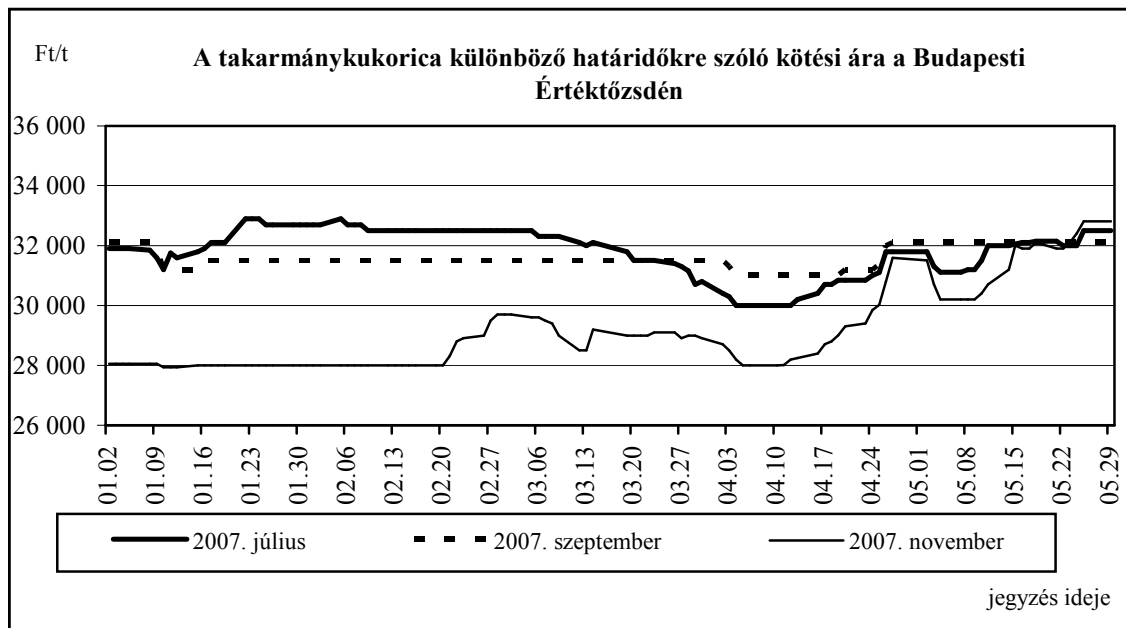
5. ábra

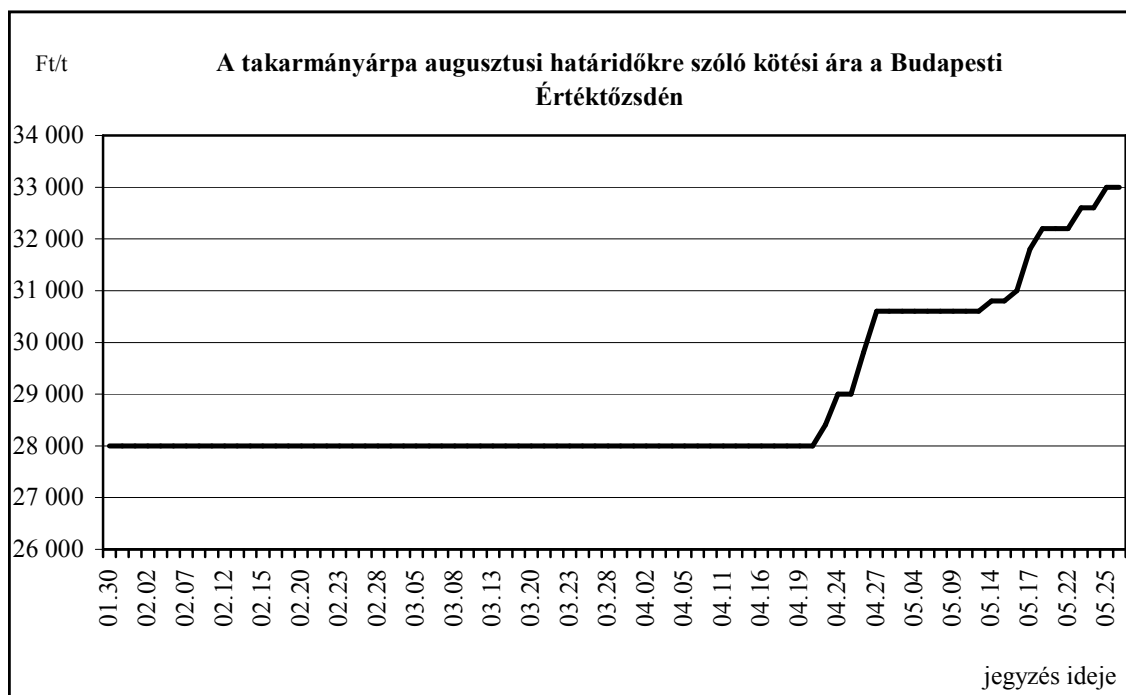
6. ábra

7. ábra

8. ábra

GABONA ALAPÚ TERMÉKEK ÉRTÉKESÍTÉSI ÁRA A 21. HÉTEN

Gabonaipari termékek		Körzetek			Országos				
		Alföld	Dunántúl	Észak - Magyaró.	2006. 21. hét	2007. 20. hét	2007. 21. hét	2007.21. hét/ 2006. 21. hét (%)	2007. 21. hét/ 2007. 20. hét (%)
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	13,00	457,00	-	395,11	780,73	470,00	118,95	60,20
	Ft/kg	67,00	54,67	-	40,77	55,16	55,01	134,93	99,73
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	68,00	490,90	-	524,60	1068,03	558,90	106,54	52,33
	Ft/kg	58,00	56,40	-	40,87	57,68	56,60	138,49	98,12
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	17,00	188,26	-	365,87	733,20	205,26	56,10	28,00
	Ft/kg	64,00	63,58	-	50,11	63,24	63,62	126,96	100,60
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	56,00	-	-	8,00	73,00	56,00	700,00	76,71
	Ft/kg	62,00	-	-	48,00	61,66	62,00	129,17	100,56
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	8,00	5,25	-	23,10	39,05	13,25	57,36	33,93
	Ft/kg	68,00	62,00	-	44,01	66,38	65,62	149,12	98,86
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	1,00	18,38	-	49,19	49,78	19,38	39,40	38,93
	Ft/kg	75,00	72,38	-	57,72	72,18	72,52	125,63	100,47
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	10,00	289,93	-	172,53	487,36	299,93	173,84	61,54
	Ft/kg	67,00	51,97	-	37,66	52,98	52,47	139,35	99,04
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	63,00	430,80	-	462,05	717,65	493,80	106,87	68,81
	Ft/kg	58,00	54,35	-	39,37	55,76	54,82	139,23	98,30
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	-	85,00	-	37,73	140,91	85,00	225,28	60,32
	Ft/kg	-	59,00	-	42,43	58,77	59,00	139,05	100,39
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	-	2,00	-	40,00	34,05	2,00	5,00	5,87
	Ft/kg	-	62,00	-	44,87	62,07	62,00	138,17	99,88
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	2,00	19,97	-	35,04	60,03	21,97	62,70	36,60
	Ft/kg	76,00	73,73	-	58,92	69,31	73,93	125,49	106,68

A MEGFIGYELT GABONA ALAPÚ TERMÉKEK FOGYASZTÓI ÁRA
2007. május 30.

Ft/mennyiségi egység

TERMÉKEK	KISZERELÉS	Auchan	CBA	Coop	Cora	Interspar	Match	Plus	Tesco
Finomliszt BL 55	1kg-os	83	79	84	-	-	69	99	159
Félbarna kenyér	1kg-os	99	-	-	129	-	-	-	139
4 tojásos száraztészta (Gyermelyi nagykocka fodr.)	500g	259	230	269	245	249	249	249	239
Étkezési búzadara AD	1kg-os	87	105	104	165	-	109	109	99
Fehér kenyér									
Duna kenyér	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	-
Első Pesti Malom Rt.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	-
Erzsébet	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	132
Formakenyér	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	246
KREISZ alföldi	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	-
Saját termék	1kg-os	129	-	-	199	-	-	-	-
Tesco	1kg-os	-	-	-	-	-	-	-	175
Vécsey Kft.	1kg-os	-	-	-	-	-	-	189	-
Vita sütő	1kg-os	-	-	-	-	219	-	-	-

KÜLFÖLDI INFORMÁCIÓK

HATÁRIDŐS PIACOK (2007. május 25.)

6. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi, lágy búza)			Kansas (őszi, kemény búza)			Minneapolis (tavaszi, kemény búza)			LIFFE****		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP / tonna	Ft/tonna
2007. szeptember	156,00	39 022	2007. július	184,07	34 272	2007. július	179,75	33 468	2007. július	192,89	35 914	2007. július	99,50	36 781
2007. november	158,50	39 647	2007. szeptember	189,12	35 212	2007. szeptember	184,43	34 339	2007. szeptember	192,61	35 862	2007. november	103,00	38 075
2008. január	160,25	40 085	2007. december	192,89	35 914	2007. december	189,21	35 229	2007. december	196,10	36 512	2008. január	104,50	38 629
2008. március	161,25	40 335	2008. március	194,72	36 255	2008. március	192,98	35 931	2008. március	200,23	37 281	2008. március	106,50	39 369
2008. május	163,25	40 835	2008. május	192,89	35 914	2008. május	186,27	34 682	2008. május	198,76	37 007	2008. május	107,75	39 831
2008. július	145,00	36 270	2008. július	184,43	34 339	2008. július	185,17	34 477	2008. július	194,35	36 186	2008. július	109,25	40 385

*SRW-Soft Red Winter

**HRW-Hard Red Winter

***DNS-Dark Northern Spring

**** étkezési és takarmánybúza

CBOT-Chicago Board of Trade

KCBOT-Kansas City Board of Trade

MGE-Minneapolis Grain Exchange

Kukorica

7. táblázat

Repece

8. táblázat

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago		
Szállítási határidő	EUR/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD / tonna	Ft/tonna
2007. június	172,00	43 024	2007. július	148,03	27 562
2007. augusztus	174,00	43 524	2007. szeptember	148,52	27 653
2007. november	164,50	41 148	2007. december	147,64	27 489
2008. január	162,75	40 710	2008. március	151,87	28 277
2008. március	162,50	40 648	2008. május	155,12	28 882
2008. június	166,75	41 711	2008. július	156,69	29 174

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

MATIF, Párizs		
Szállítási határidő	CAD / tonna	Ft/tonna
2007. augusztus	277,25	47 582
2008. február	283,75	30 195
2007. október	286,25	30 735
2008. május	289,00	49 598

MATIF-Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

ÉTKEZÉSI BÚZA ÉS TAKARMÁNYKUKORICA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Étkezési búza	2006.21. hét		2007. 21. hét		
Franciaország					
Rouen	117	30 792	150	37 270	május
La Pallice	121	31 845	151	37 634	június
* Creil	110	28 950	141	35 142	június
Németország					
Hamburg	120	31 582	155	38 615	május
Würzburg	118	31 055			május
Köln	128	33 687			május
Drezda	117	30 792			május
Dánia					
Koppenhága	158	41 582			május
Olaszország					
Milánó					május
Bologna					május
Belgium					
Brüsszel			157	38 989	május
Spanyolország					
**Barcelona			180	44 843	május
Ausztria					
Bécs	110	28 818			május
Finnország					
Nokia	106				május
Takarmánykukorica					
Franciaország					
*Creil	117	30 792	149	37 021	június
Bordeaux/Bayonne	127	33 440	160	39 761	június
La Pallice	127	33 424	162	40 374	június
Németország					
Hamburg	137	36 056	176	43 847	május
Olaszország					
Bologna					május
Spanyolország					
**Barcelona			177	44 096	május

*FOB - Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

** - import búzaár

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

TAKARMÁNYBÚZA ÉS TAKARMÁNYÁRPA HATÁRIDŐS KIKÖTŐI ÁRA

	Piaci ár EUR/tonna	Piaci ár Ft/t	Szállítási hónap
Takarmányárpa	2007. 21. hét		
Anglia			
Kelet-Anglia	145	36 221	június
Franciaország			
Rouen	140		május
La Pallice	146	36 488	május
* Creil	131	32 536	május
Németország			
Hamburg	145		május
Hannover	137		május
München	140		május
Drezda	134		május
Dánia			
Koppenhága			május
Olaszország			
Bologna			május
Belgium			
Brüsszel	149	37 120	május
Spanyolország			
Barcelona			május
Ausztria			
Bécs	143	35 626	május
Finnország			
Raisio	121	30 020	május
Takarmánybúza			
Franciaország			
*Creil	131	32 536	május
Németország			
Hamburg	145	36 124	május
Dánia			
Koppenhága			május
Belgium			
Brüsszel	149	37 120	május

*FOB - Free on Board-bérmertesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

NEMZETKÖZI GABONAJEGYZÉSEK

BÚZA	USD/t	Ft/t	USD/t	Ft/t	Szállítási hónap	Kikötő
	2007.05.18.		2007.05.25.			
keménybúza						
⁽¹⁾ Kanada CWRS 13,5%					május	*FOB St. Lawrence
⁽²⁾ Ausztrália APH 14 %	247,80	46 043,72	256,10	47 683,26	május	*FOB Eastern States
⁽³⁾ US No. 2 DNS 14%	219,30	40 748,13	220,40	41 036,28	május	*FOB Portland
⁽⁴⁾ US No. 2 HRW	196,00	36 418,76	204,40	38 057,24	május	*FOB US Gulf
⁽⁵⁾ Ausztrália ASW	224,80	41 770,09	232,40	43 270,56	május	*FOB Eastern States
⁽⁶⁾ EU, Franciaó. alapminőség	215,40	40 023,47	214,90	40 012,23	május	*FOB Rouen
lágybúza						
⁽⁷⁾ US No. 2 SRW	176,50	32 795,47	186,60	34 743,05	május	*FOB US Gulf
⁽⁸⁾ Ukrajna lágý búza					május	*FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
⁽⁹⁾ Kanada CWAD 1			244,70	45 560,69	május	*FOB St. Lawrence
⁽¹⁰⁾ Kanada CWAD 2			244,30	45 486,22	május	*FOB St. Lawrence
KUKORICA						
⁽¹¹⁾ US No. 3 YC	159,50	29 636,70	164,60	30 646,87	május	*FOB US Gulf
Argentína	147,40	27 388,39	150,40	28 002,98	május	*FOB Up River
ÁRPA						
⁽¹²⁾ EU, Franciaó., takarmány	190,60	35 415,39	190,10	35 394,72	május	*FOB Rouen
Ukrajna, takarmány					május	*FOB Black Sea
⁽¹³⁾ US PNW					május	*FOB PNW

(1) CWRS-Canada Western Red Spring-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(2) Ausztrália APH- Australian Prime Hard-14 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(3) US No. 2 DNS- USA Dark Northern Spring- 14%-os fehérjetartalom-keménybúza

(4) US No. 2 HRW-USA Hard Red Winter-13,5 %-os fehérjetartalom-keménybúza

(5) ASW- Australian Standard White-standardbúza

(6) EU, Franciaó. alapminőség - a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(7) US No. 2 SRW- USA Soft Red Winter-10,3 %-os fehérjetartalom-lágýbúza

(8) Ukrajna lágý búza- 12%-os fehérjetartalom-lágýbúza

(9) Kanada CWAD 1-Canada Western Amber Durum 1-kemény

(10) Kanada CWAD 2-Canada Western Amber Durum 2-kemény

(11) US YC 3- USA No. 3 Yellow Corn

(12) EU, Franciaó., takarmányárpa-a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár

(13) US PNW- USA Pacific Northwest

*FOB-Free on Board-bérmentesen a hajó fedélzetére rakva

Forrás: HGCA- The Home Grown Cereals Authority

Olajosmag piaci jelentés

Világpiaci helyzet

Májusban tovább nőtt az olajos magvak és termékeik ára. Az árnövekedés különösen a **szójtát** érintette (1-3. ábra). Ennek okai között a vártnál kisebb egyesült államokbeli szójatermés-előrejelzés szerepelt (a tavalyi 86 millió tonna után idén várhatóan 74 millió tonna szója terem). Az okok között a kukorica vetésterületének szója rovására történő növekedése és az esős idő miatt későbbre tolódó vetés hatására várható hozamszökkenés szerepel.

Az olajos magvak árának további növekedését eredményezte, hogy a **pálmaolaj** malajziai termelése a várakozásokkal ellentétben csökkent, így ebben a gazdasági évben nagyobb lesz a pálmaolaj-fogyasztás, mint a termelés, a készletek pedig jelentősen csökkenhetnek. A távol-keleti tájfunok jelentősen csökkentették a kókuszpálma-termőterületeket is, így a kókuszolaj termelése is csökkent. Ebben a gazdasági évben így csupán 3%-kal, az elmúlt 5 évben mért legalacsonyabb értékkel növekszik a növényolaj-termelés.

A vártnál kisebb kínálat mellett jelentősen növekedett a kereslet: Kína és India termelése nem tud lépést tartani a növényolaj-fogyasztással, így Kínában a növényolajokra vonatkozó behozatali kvótát, Indiában pedig a vámtételeket csökkentették, jelentősen növelve a szója- és pálmaolaj importját. Dinamikusan növekszik az észak-afrikai olajbehozatal is, ebben a gazdasági évben várhatóan 7%-kal.

Ennek köszönhetően a szójaolaj ára 23 éves csúcsot ért el, a 2005 eleji 450 USD/tonnáról 800 USD/tonna fölé emelkedve (1. táblázat), a pálmaolaj ára pedig 8 éves csúcsot ért el (5. ábra). A szójabab ára is jelentősen emelkedett, a szójaliszt ára viszont csak mérsékelten. Ennek okai között az USA-beli bioetanol-gyártás melléktermékeként jelentkező magas fehérjetartalmú takarmány-alapanyag terjedése és nehézkes európai exportja játszik szerepet.

Európai kitekintés

Európában is megállt a **repce** árának csökkenése, amelynek oka elsősorban a többi

olajos magvak árának dinamikus növekedése volt (4. ábra). A repce árát emelte a jelentős és egész Európára kiterjedő tavaszi aszály, amely várhatóan csökkenteni fogja a hozamokat. Emellett ismét nőtt az EU-s olajfeldolgozás, amit a nem csökkenő repceolaj-árak mellett a darák iránti igény és ezzel a daraárak magas szinten maradása okozott (2. táblázat). Az okok között a takarmánygabonák hiánya és magas ára nevezhető meg. A dara mint sajtolási melléktermék árának növekedése ismét növelte az uniós olajmalmok profitabilitását, így ismét jelentős termelésnövekedésre lehet számítani.

A repcenél jelentősebben nőtt a **napraforgó** ára, ez elsősorban a vártnál kisebb uniós (Franciaországban például 100 hektárral csökkent a vetésterület) és kelet-európai vetésterületnek köszönhető. A fő exportőrök várható terméskiesése és a gyenge argentin termés már a nyáron jelentős hiányokat okozhat a piacon, az őszi aratás pedig várhatóan nem eredményez kielégítő termést. Ennek köszönhetően jelentősen nőttek az árak (1-2. táblázat).

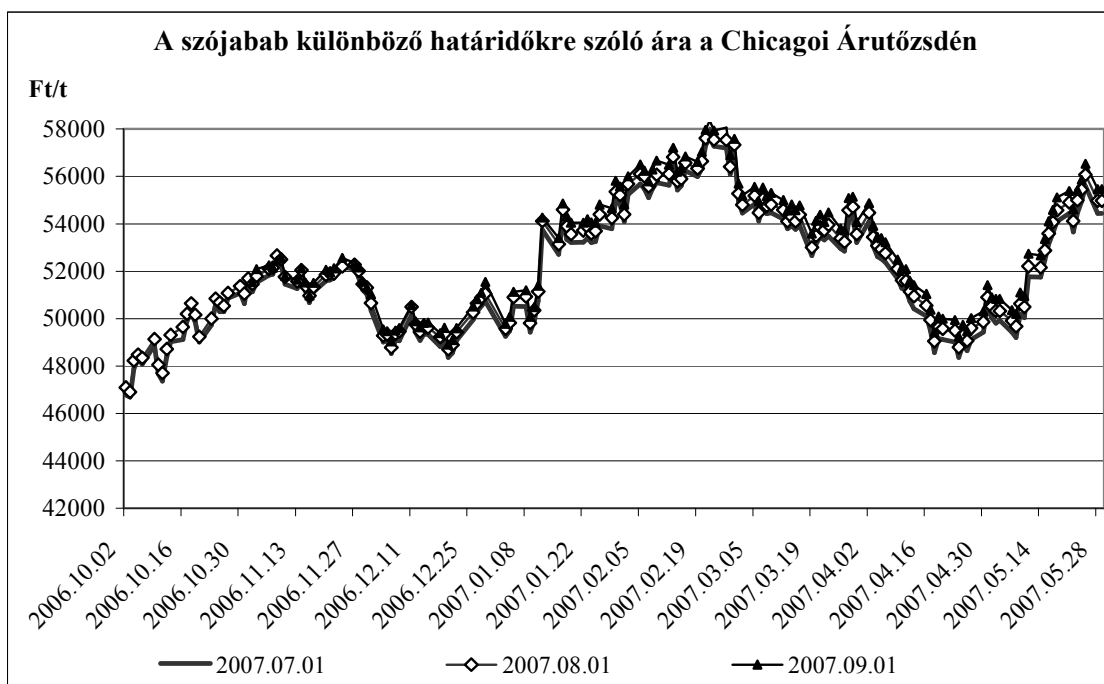
Hazai körkép

A hazai piacon is emelkedtek a **napraforgó** árak, majd kis mértékben követték őket a **repce** árak is. Így hosszú idő után ismét közel egy árban van a két olajnövény (6. ábra). Jelenleg még nem ismert, hogy milyen károkat okozott a tavaszi szárazság, de várhatóan csökkenni fognak a hozamok. A jelenlegi becslések szerint 2,2 tonna/hektáros repcehozamokkal és 504 ezer tonnás terméssel számolhatunk.

A napraforgó hazai vetésterületének megyei eloszlása nem változott jelentősen (8. ábra). Az azonban megfigyelhető, hogy a fő termőközvetben, az Alföldön kis mértékben tovább nőtt a vetésterület. Ez elsősorban a legnagyobb hazai gyártó, a martfői Bunge gyár olajfeldolgozó kapacitásának 20%-os növekményéhez és az ehhez kapcsolódó nagyobb felvásárlási igényéhez köthető.

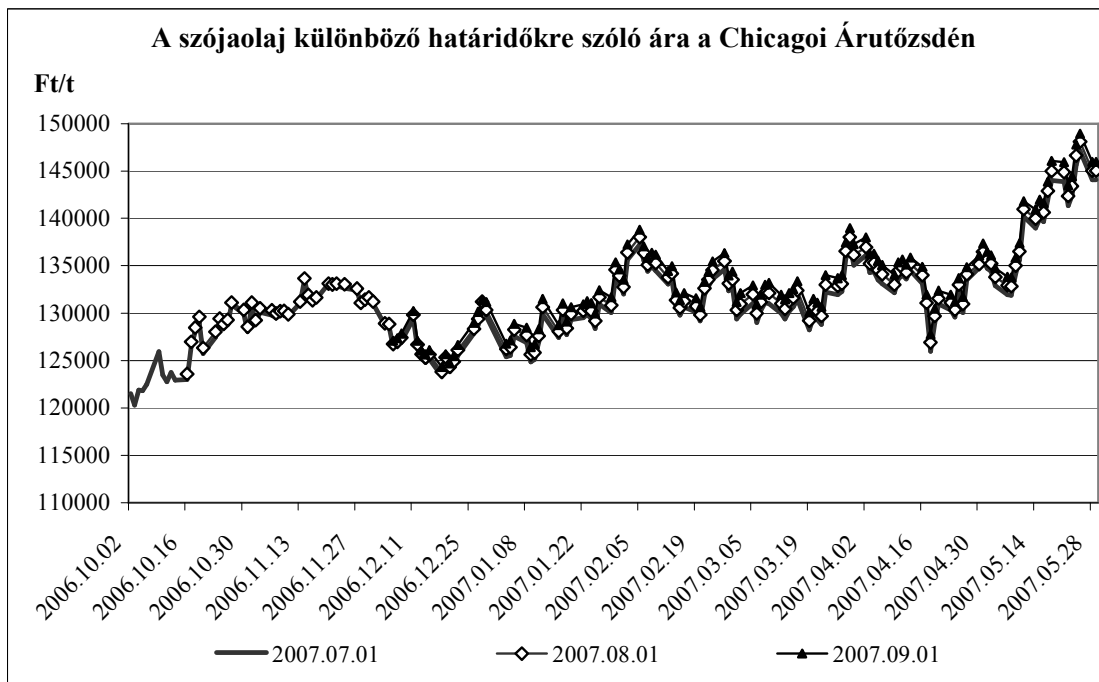
A hazai piacon kissé csökkent a fogyasztói növényolajár, ami inkább az előző havi áremelkedések korrekciójának tudható be, mint érdemi árcsökkenésnek (7. ábra).

1. ábra

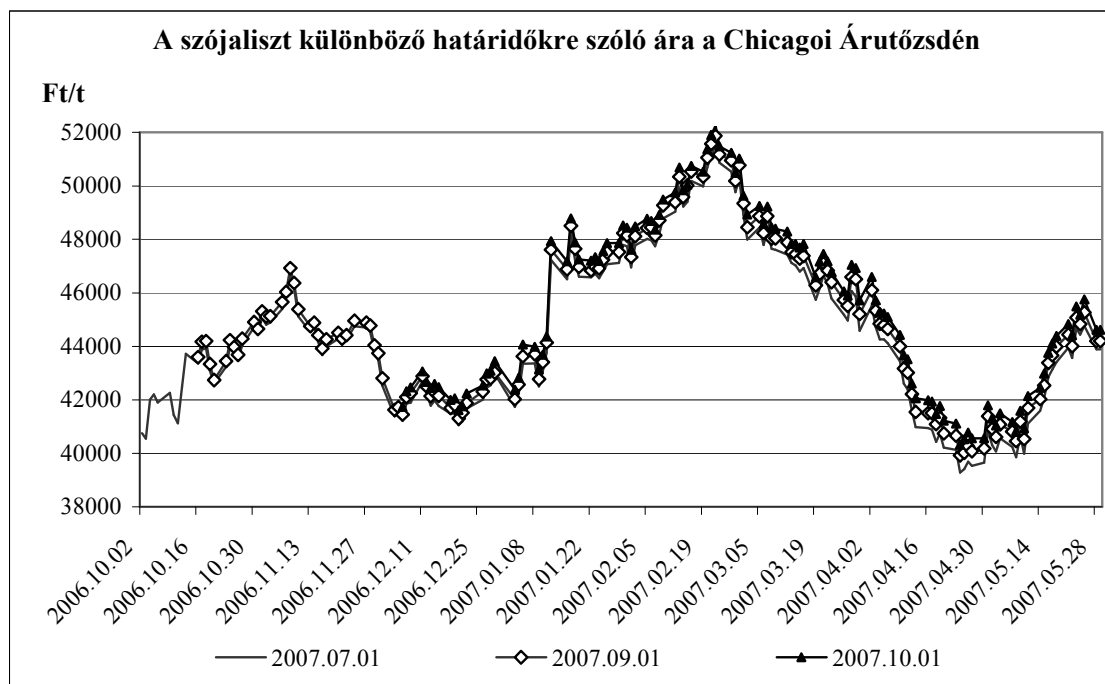
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

2. ábra

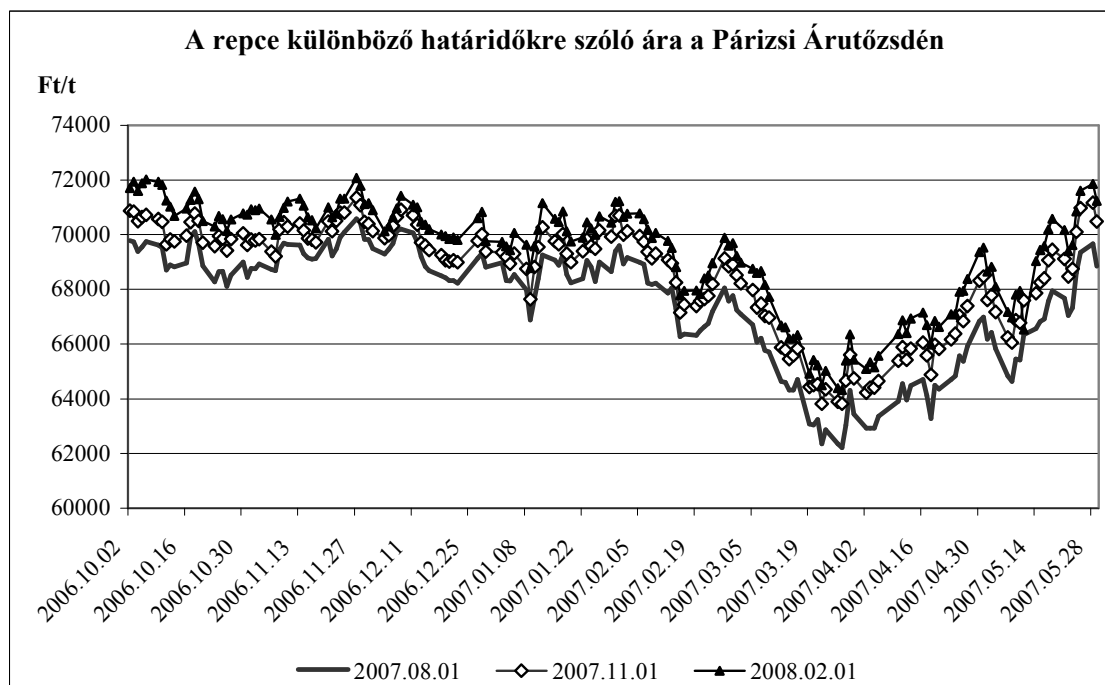
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

3. ábra

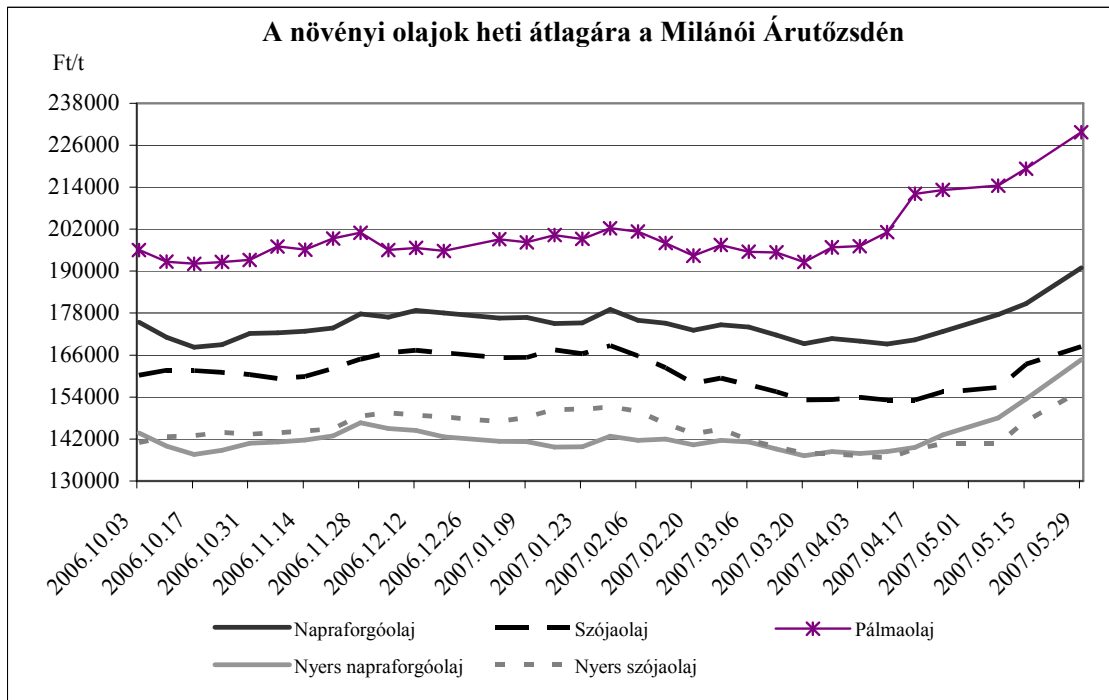
Forrás: CBOT határidős gabonapiac - napi statisztika

4. ábra

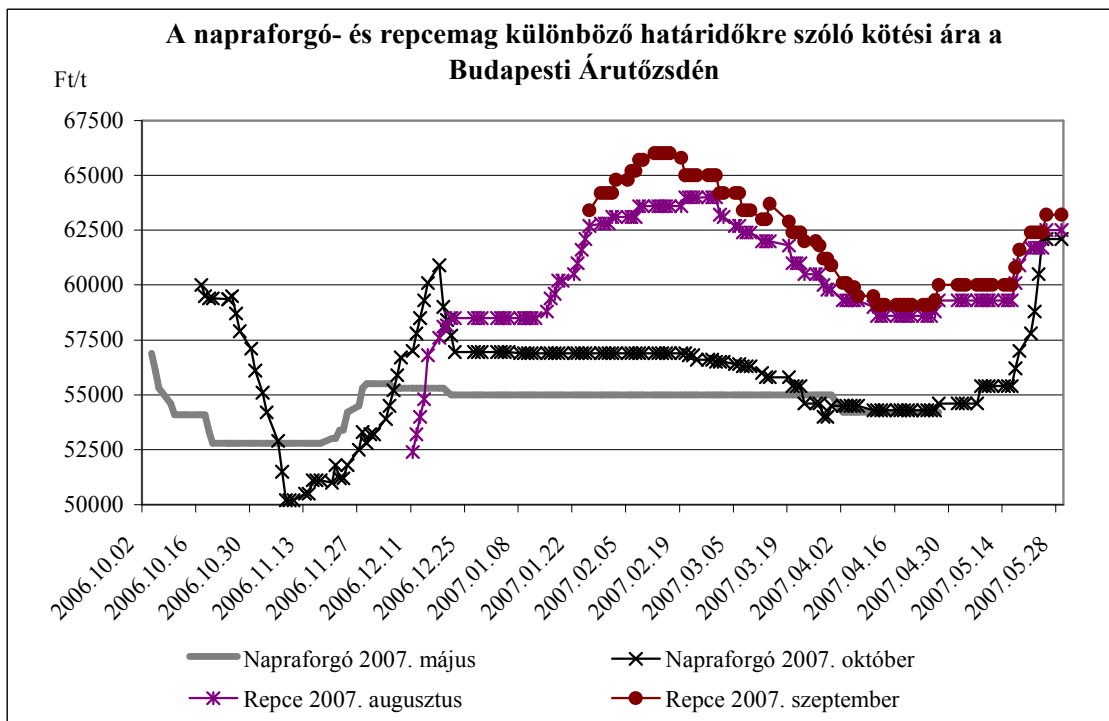
Forrás: MATIF határidős gabonapiac - napi statisztika

5. ábra

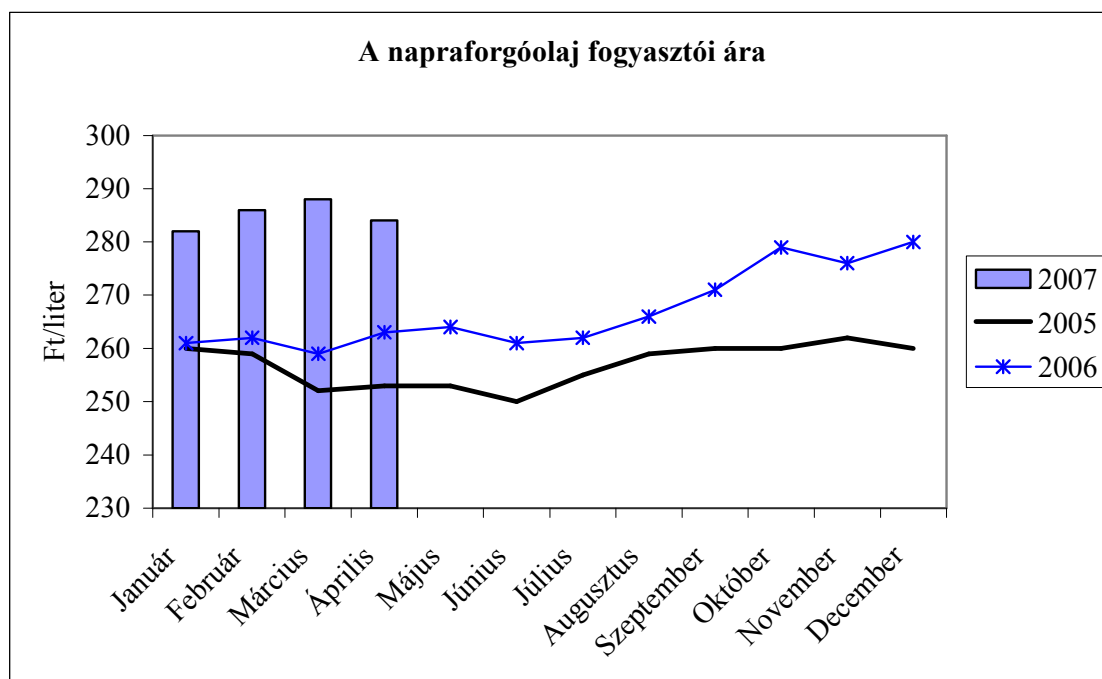

Forrás: Borsa di Milano - heti statisztika

6. ábra

Forrás: BÁT határidős gabonapiac - napi statisztika

Forrás: KSH

1. táblázat
A NYERS NÖVÉNYOLAJOK ÁRA *

Ország		Hollandia	Németország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
Ft/tonna	Ár típusa	Prompt nagyker. ár	Prompt nagyker. ár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
<i>Napraforgóolaj</i>	2007.04.27	141 692	-	143 196	-	140 381
	2007.05.11	148 897	-	148 082	-	149 161
	2007.05.25	140 829	-	153 406	-	143 707
<i>Repceolaj</i>	2007.04.27	147 852	146 127	-	-	-
	2007.05.11	148 274	149 271	-	-	-
	2007.05.25	153 586	151 210	-	-	-
<i>Szójaolaj</i>	2007.04.27	138 981	139 720	140 738	132 204	-
	2007.05.11	140 798	140 798	140 709	136 679	-
	2007.05.25	147 082	155 249	147 195	147 056	-

Forrás: AKI, ZMP, BM, CBOT, DARSS

* Fontosabb exportőr és importőr államok

EURÓPAI OLAJNÖVÉNY- ÉS DARAÁRAK

<i>Ország</i>		<i>Hollandia</i>	<i>Franciaország</i>	<i>Németország</i>	<i>Ausztria</i>	<i>Magyarország</i>
Ft/tonna	Ár típusa	Prompt ár az olajmalom kapujában	Prompt ár az olajmalom kapujában	Heti termelői és értékesítési ár *	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
<i>Napraforgómag</i>	2007.04.27	68 751	60 866	-	48 595	56 860
	2007.05.11	72 268	63 795	-	51 348	54 614
	2007.05.25	75 042	65 036	-	54 081	58 727
<i>Napraforgódara</i>	2007.04.27	39 199	33 833	-	28 911	22 438
	2007.05.11	39 213	33 642	-	29 077	21 670
	2007.05.25	39 227	35 470	-	29 216	22 483
<i>Repcemag</i>	2007.04.27	63 700	62 443	58 621	53 516	60 440
	2007.05.11	63 795	64 019	60 422	56 297	60 764
	2007.05.25	66 287	65 487	61 446	59 054	61 917
<i>Repcedara</i>	2007.04.27	32 527	36 470	31 987	30 141	-
	2007.05.11	29 904	36 308	29 695	30 314	-
	2007.05.25	28 766	34 619	30 087	30 460	-

Forrás: AKI, ZMP, BLPW, DARSS

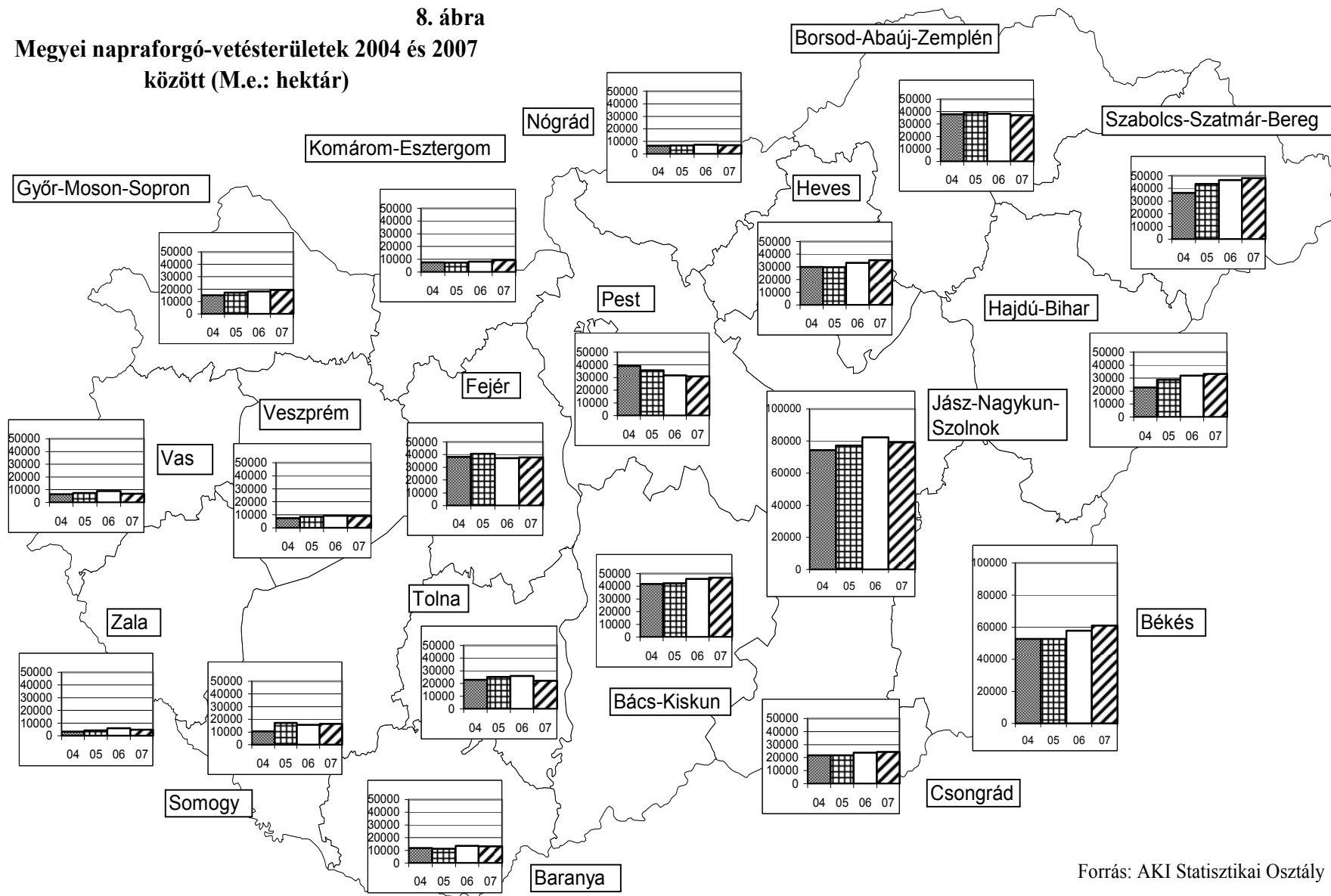
* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő.

3. táblázat
A FONTOSABB HAZAI OLAJOSMAGVAK TERMELŐI, A BELŐLÜK KÉSZÜLT TERMÉKEK FELDOLGOZÓI ÉRTÉKESÍTÉSI ÁTLAGÁRA

<i>Megnevezés</i>		<i>2006. 21. hét</i>	<i>2007. 20. hét</i>	<i>2007. 21. hét</i>	<i>2007. 21. hét / 2006. 21. hét [%]</i>	<i>2007. 21. hét / 2007. 20. hét [%]</i>
<i>Ipari Napraforgómag</i>	tonna	760	5 164	8 678	1 141,8	168,0
	Ft/t	47 878	56 535	58 727	122,7	103,9
<i>Repcemag</i>	tonna	-	1 276	2 516	-	197,1
	Ft/t	-	62 411	61 917	-	99,2
<i>Ömlesztett napraforgóolaj</i>	tonna	31	82	80	258,7	97,8
	Ft/t	165 925	148 844	143 707	86,6	96,5
<i>Napraforgódara</i>	tonna	4 505	3 921	4 250	94,3	108,4
	Ft/t	22 165	22 942	22 483	101,4	98,0

Forrás: AKI

8. ábra
Megyei napraforgó-vetésterületek 2004 és 2007
között (M.e.: hektár)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály